

Bruxelles, den 30. januar 2026
(OR. fr)

5724/26

MAMA 20
MA 2
MED 8

NOTE

---

fra: Generalsekretariatet for Rådet
til: delegationerne

Vedr.: Den Europæiske Unions holdning med henblik på 15 møde i
Associeringsrådet EU-Marokko (den 29. januar 2026 i Bruxelles)

Hermed følger til delegationerne Den Europæiske Unions holdning med henblik på 15. møde i
Associeringsrådet EU-Marokko.

15. MØDE I ASSOCIERINGSRÅDET EU-MAROKKO**(DEN 29. JANUAR 2026 I BRUXELLES)****Erklæring fra Den Europæiske Union**

1. Den Europæiske Union (i det følgende benævnt "EU") glæder sig over afholdelsen af 15. møde i associeringsrådet, som markerer 30-året for undertegnelsen af associeringsaftalen mellem EU og Kongeriget Marokko (i det følgende benævnt "Marokko"). Dette møde er en lejlighed til igen at bekræfte det fælles ønske om at relancere og uddybe partnerskabet mere ambitiøst på grundlag af associeringsaftalen.
2. Marokko er en fremtrædende uundværlig og strategisk partner for EU i dets sydlige naboskab, som EU har et rigt, flerdimensionelt og privilegeret forhold til. I overensstemmelse med Det Europæiske Råds konklusioner af 17. oktober 2024 bekræfter EU på ny den høje værdi, som det tillægger sit strategiske partnerskab med Marokko, og behovet for at bevare og fortsat styrke de tætte forbindelser med Marokko på alle områder af partnerskabet. I denne henseende agter EU at styrke dette samarbejde ved at vedtage partnerskabsprioriteter eller en tilsvarende tekst som et rammedokument for partnerskabet mellem EU og Marokko. EU ønsker ligeledes at intensivere en regelmæssig og struktureret dialog med Marokko, herunder om regionale og internationale spørgsmål, ved at gøre fuld brug af partnerskabsorganerne, navnlig associeringsrådet, associeringsudvalget og underudvalgene.
3. EU bemærker, at partnerskabet mellem EU og Marokko er en vigtig ramme for fælles håndtering af globale udfordringer. I denne forbindelse er det stadig væsentligt, at EU og Marokko på ny bekræfter deres fælles engagement i en regelbaseret international orden, effektiv multilateralisme, De Forenede Nationers og deres pagts rolle samt respekt for folkeretten, samtidig med at de uddyber deres samarbejde i internationale og regionale fora, navnlig i Euro-Middelhavs-området, og med deres afrikanske partnere.
4. For så vidt angår situationen i Mellemøsten minder EU om alle konklusionerne fra Det Europæiske Råds møde i december 2025 og glæder sig over vedtagelsen af De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 2803 om oprettelse af fredsrådet og af en midlertidig international stabiliseringsstyrke som anført i den omfattende plan for at bringe Gazakonflikten til ophør. EU opfordrer alle parter til at gennemføre resolutionen i sin helhed og i overensstemmelse med de relevante internationale politiske og retlige principper. EU minder om behovet for at stabilisere sikkerhedssituationen i Gaza, herunder ved at sikre permanent inddragelse af våben fra Hamas og andre ikkestatslige væbnede grupper. EU vil fortsat støtte Den Palæstinensiske Myndighed og dens igangværende reformdagsorden, navnlig gennem Donorgruppen for Palæstina, med henblik på dens tilbagevenden til Gaza. EU minder om New York-erklæringen og bekræfter på ny sit stærke engagement i folkeretten og i en omfattende, retfærdig og varig fred på grundlag af tostatsløsningen i overensstemmelse med de relevante resolutioner fra FN's Sikkerhedsråd, hvor to demokratiske stater, Israel og Palæstina, lever side

om side i fred inden for sikre og anerkendte grænser. EU bemærker de sammenfaldende synspunkter med Marokko, navnlig med hensyn til tostatsløsningen, og ser med tilfredshed på Marokkos afholdelse af femte møde i den globale alliance for gennemførelse af tostatsløsningen i maj 2025 i Rabat sammen med Nederlandene. EU fordømmer på det kraftigste den enorme stigning i bosættervold mod palæstinensiske civile, herunder vold mod kristne samfund, samt politikkerne og truslerne om tvangsfordrivelse og annektering på Vestbredden, herunder i Østjerusalem. EU fordømmer også på det kraftigste de fortsatte terrorangreb mod Israel. EU påpeger behovet for hurtig, sikker og uhindret levering og vedholdende distribution af humanitær bistand i stor målestok til og i hele Gaza, herunder gennem Cyperns søkorridor som supplement til landruterne, i overensstemmelse med den humanitære folkeret og påpeger også behovet for, at FN og dets agenturer samt humanitære organisationer kan arbejde uafhængigt og upartisk.

5. Næsten fire år efter begyndelsen af Ruslands omfattende ulovlige, uprovokerede og uberettigede angrebskrig mod Ukraine, som udgør en alvorlig overtrædelse af folkeretten, herunder reglerne og principperne i De Forenede Nationers pagt, undergraver sikkerheden og stabiliteten i verden og påfører den ukrainske befolkning ubeskrivelige lidelser, bekræfter EU på ny sin fortsatte og urokkelige støtte til Ukraines uafhængighed, suverænitet og territoriale integritet inden for dets internationalt anerkendte grænser. EU opfordrer Marokko til at støtte Ukraine med henblik på at opnå en omfattende, retfærdig og varig fred i Ukraine på grundlag af principperne i De Forenede Nationers pagt og folkeretten.
6. EU er fast besluttet på at gøre partnerskabet mellem EU og Marokko til en faktor for regional stabilitet og velstand for begge partnere. EU understreger det regionale samarbejdes potentiale til at fremme vækst og velstand i Maghreb i overensstemmelse med målene i pagten for Middelhavsområdet. I denne henseende mener EU, at bilæggelse af konflikterne og spændingerne i Maghrebregionen vil være en afgørende faktor for at styrke dette momentum og skabe et miljø, der er gunstigt for udvikling af partnerskaber.
7. EU minder om sit engagement i bilæggelse af konflikten i Vestsahara og ser med tilfredshed på vedtagelsen af De Forenede Nationers Sikkerhedsråds resolution 2797 (2025), som fuldt ud understøtter generalsekretærens og hans personlige udsendings bestræbelser på at facilitere og føre forhandlinger på grundlag af den selvstyreplan, som Marokko har foreslået for at opnå en retfærdig, varig og gensidigt acceptabel bilæggelse af konflikten i overensstemmelse med De Forenede Nationers pagt, og vil hilse alle konstruktive forslag velkommen, som parterne måtte fremsætte som reaktion på selvstyreplanen, og som opfordrer parterne til at deltage i drøftelserne uden forhåndsbetingelser og på grundlag af den selvstyreplan, som Marokko har foreslået, med henblik på at opnå en endelig og gensidigt acceptabel politisk løsning, der sikrer selvbestemmelse for Vestsaharas befolkning, mener, at ægte selvstyre kan være den mest gennemførlige løsning, og tilskynder parterne til at fremkomme med deres idéer til støtte for en gensidigt acceptabel endelig løsning. I denne sammenhæng glæder EU sig over Marokkos vilje til at samarbejde i god tro med alle de berørte parter for at præcisere de nærmere bestemmelser i denne selvstyreplan og belyse, hvordan selvstyre inden for rammerne af Marokkos suverænitet vil udarte sig. EU er rede til at bistå med at facilitere konsultationerne mellem parterne inden for rammerne af De Forenede Nationer og til at støtte generalsekretærens personlige udsendings bestræbelser.

8. EU ser med tilfredshed på godkendelsen den 20. november 2025 af den nye EU-tilgang til Sahel, som bekræfter, at disengagement ikke er en mulighed, foreslår en fleksibel tilgang, der er skræddersyet til hvert land, bygger på en langsigtet vision baseret på gensidige interesser, som er fastlagt gennem analyse og dialog, og sigter mod en fleksibel anvendelse af EU-værktøjskassen, der er forankret i de lokale forhold. I denne sammenhæng er EU åben over for at undersøge og udvikle synergi med sine partnere i regionen såsom Marokko, der bidrager til gennemførelsen af denne nye tilgang i Sahel.
9. EU ser med tilfredshed på pagten for Middelhavsområdet, der blev iværksat den 28. november 2025 i Barcelona, og som afspejler den strategiske ambition om at omdefinere forbindelserne mellem EU og dets sydlige partnere. Ved at støtte det fælles Middelhavsområde har denne pagt til formål at skabe nye muligheder for samarbejde mellem Middelhavspartnerne, tage de fælles udfordringer op og sammen gøre fremskridt i retning af et partnerskab baseret på gensidig tillid og respekt, fælles ansvar og kollektiv udvikling. EU ønsker at uddybe sit samarbejde med Marokko i en partnerskabsånd på grundlag af gensidig tillid og fælles ansvar gennem konkrete initiativer og prioriterede tiltag på områder af fælles interesse med henblik på at opnå konkrete resultater for borgere i alle aldre, virksomheder og iværksættere.
10. EU værdsætter Marokkos konstruktive rolle i forbindelse med regionale samarbejdsinitiativer, navnlig inden for regionale platforme, hvor begge parter deltager aktivt, såsom Middelhavsunionen og Anna Lindh-Fonden.
11. Marokko er stadig en af de centrale partnere og en af de største modtagere af europæisk finansiering i regionen Nordafrika og Mellemøsten. EU's samarbejde med Marokko dækker en række områder, der bidrager til inklusiv og bæredygtig socioøkonomisk udvikling samt et investeringsvenligt erhvervsklima, en retfærdig grøn og digital omstilling og støtte til udvikling af menneskelig kapital.

Demokrati, god regeringsførelse og menneskerettigheder

12. EU understreger, at de grundlæggende og vejledende principper for partnerskabet mellem EU og Marokko er af central betydning, og bekræfter på ny sin vilje til at styrke dialogen og samarbejdet på disse områder: demokrati, retsstatsprincippet, god regeringsførelse, retfærdighed, institutioners ansvarlighed og gennemsigtighed samt fremme og beskyttelse af menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, navnlig forsamlingsfrihed, ytringsfrihed, herunder pressefrihed, foreningsfrihed, kvinders, børns og LGBTI-personers rettigheder, ligestilling mellem kønnene og bekæmpelse af al hadefuld tale, intolerance, stigmatisering og forskelsbehandling. EU understreger også betydningen af at beskytte personoplysninger og retten til privatlivets fred.

13. EU bekræfter på ny sin overbevisning om, at menneskerettighederne og de grundlæggende frihedsrettigheder, navnlig ytringsfrihed, forsamlingsfrihed og foreningsfrihed, samt bevarelsen af et gunstigt civilsamfundsmæssigt råderum for civilsamfundsorganisationer, menneskerettighedsforkæmpere, journalister og alle aktører i det offentlige liv udgør en væsentlig merværdi for Marokko og den samlede befolkning. EU ønsker at tage fat på de mange aspekter af dette partnerskab gennem styrkede forbindelser med de marokkanske myndigheder, men også gennem en løbende dialog med civilsamfundsorganisationer, navnlig den frivillige sektor, og arbejdsmarkedets parter. EU vil fortsat støtte Marokko i gennemførelsen af reformer på disse områder, herunder dem, der fremmer kvinders rettigheder.
14. I den forbindelse lægger EU særlig vægt på at opretholde en regelmæssig og indgående dialog om menneskerettigheder, navnlig inden for rammerne af det relevante underudvalg, som er et centralt forum for udveksling, overvågning og styrkelse af samarbejdet.
15. EU bekræfter på ny sin kraftige og utvetydige modstand mod dødsstraf under alle omstændigheder og i alle tilfælde. EU ser med tilfredshed på Marokkos beslutning om for første gang at stemme for FN's Generalforsamlings resolution om et moratorium for anvendelse af dødsstraf i december 2024 og resolutionen fra Menneskerettighedsrådets 60. samling om dødsstraf i oktober 2025. EU ser med tilfredshed på Marokkos holdning, som stemmer overens med landets overholdelse af et de facto-moratorium for henrettelser siden 1993, og tilskynder landet til at gøre fremskridt hen imod afskaffelse ved at formalisere dette moratorium og mindske antallet af lovovertrædelser, der straffes med døden.
16. EU glæder sig over Marokkos aktive rolle i FN's Menneskerettighedsråd i forbindelse med landets tredje deltagelse i dets arbejde som medlem af rådet i perioden 2023-2025. I 2024 varetog Kongeriget Marokkos faste repræsentant ved De Forenede Nationer i Genève formandskabet for Menneskerettighedsrådet, hvilket illustrerer Marokkos engagement i multilateral dialog og fremme af menneskerettighederne på den internationale scene. EU tilskynder Marokko til at fortsætte dette engagement ved også at fortsætte sine bestræbelser på at fremme menneskerettighederne på nationalt plan.

Inklusiv og bæredygtig socioøkonomisk udvikling

17. Associeringsaftalen¹ har sammen med Marokkos ambitiøse reformer af erhvervs klimaet muliggjort en hurtig opblomstring af handelen mellem parterne og en økonomisk integration og diversificering af den marokkanske eksport til EU. EU understreger betydningen af fortsat at styrke handels- og investeringsforbindelserne og opretholde en åben handel mellem de to parter samt respekt for og støtte til den multilaterale handelsramme, navnlig inden for Verdenshandelsorganisationen.

---

¹ Euro-Middelhavsaf-tale om oprettelse af en associering mellem De Europæiske Fællesskaber og deres medlemsstater på den ene side og Kongeriget Marokko på den anden side.

18. EU bekræfter på ny sin overbevisning om, at den økonomiske og handelsmæssige dimension af forbindelserne med Marokko skal støttes og styrkes yderligere efter en tilgang, der er gensidigt fordelagtig, og som stemmer overens med begge parter respektive prioriteter. EU understreger behovet for at opretholde en regelmæssig og indgående dialog om økonomiske, handelsmæssige og investeringsmæssige spørgsmål, navnlig inden for de institutionelle rammer, der er fastlagt ved associeringsaftalen, for at fremme en smidig handel med varer og tjenester og for så tidligt som muligt at kunne kortlægge de vanskeligheder, der kan påvirke den bilaterale handel, og håndtere dem på en pragmatisk måde.
19. For at fremme fælles velstand ønsker EU at gentage sin villighed til at indlede en indgående drøftelse om en bredere modernisering af vores handelsforbindelser som led i udviklingen af det strategiske partnerskab med Marokko. En sådan modernisering kan opnås på en fleksibel og målrettet måde efter en gensidigt fordelagtig tilgang, herunder ved at træffe foranstaltninger, der skal fremme strategiske investeringer. EU er også åben over for forslag fra Marokko om mulige moderniseringselementer, der kan udforskes i fællesskab. Denne dynamik skal også ses på baggrund af Marokkos, Spaniens og Portugals fælles afholdelse af VM i 2030.
20. Samtidig fremhæver EU sin interesse i at samarbejde med Marokko i nøglesektorer af fælles interesse, hvor der er potentiale for investeringer og handel, med henblik på at bidrage til Marokkos økonomiske integration og bæredygtige udvikling. I den forbindelse og på grundlag af sin ekspertise bekræfter EU på ny, at det er fast besluttet på at støtte Marokkos bestræbelser på at etablere strategisk infrastruktur, navnlig inden for transport, energiomstilling og bæredygtig vandforvaltning, sammen med den europæiske private sektor og inden for rammerne af Mohammed VI-investeringsfonden. EU ser med tilfredshed på de fremskridt, som Marokko har gjort med hensyn til at forbedre erhvervs- og investeringsklimaet, og tilskynder Marokko til at fortsætte denne positive dynamik, navnlig via gennemsigtige procedurer og administrativ forenkling.
21. På det socioøkonomiske plan er der fortsat væsentlige udfordringer, navnlig på beskæftigelsesområdet, især for kvinder og unge, samt med hensyn til at mindske territoriale og sociale forskelle. I den forbindelse bør samarbejdet mellem EU og Marokko som en prioritet styrke begge parter konkurrenceevne og økonomiske diversificering for at gøre dem mere inklusive, modstandsdygtige og bæredygtige. EU ser med tilfredshed på partnerskabets kvalitet, hvad angår inklusion af unge, beskæftigelse, iværksætteri og udvikling af færdigheder og uddannelse, og vil fortsat støtte unges muligheder og deres socioøkonomiske inklusion. EU vil opretholde en integreret tilgang, der mobiliserer uddannelse, erhvervsuddannelse, videregående uddannelse og forskning og innovation med henblik på at udvikle menneskelig kapital, der er tilpasset det marokkanske arbejdsmarked og er i overensstemmelse med talentpartnerskabets mål.
22. For så vidt angår social beskyttelse har Marokko fortsat sin betydelige indsats for at forbedre adgangen til og kvaliteten af sociale tjenester og udvikle beskyttelsesmekanismer. EU vil fortsat støtte Marokkos sociale reformer med målet om social inklusion og adgang til sociale tjenester for alle, herunder for børn i sårbare situationer og børn, der bor i ugunstigt stillede områder.

23. I erkendelse af at befolkningens sundhed er en afgørende faktor for produktivitet, økonomisk konkurrenceevne og bæredygtig vækst, understreger EU, at investeringer i sundhed er en vigtig løftestang for udvikling af menneskelig kapital og langsigtet velstand. I den forbindelse understreger EU, at det er vigtigt at styrke effektive, modstandsdygtige og finansielt bæredygtige sundhedssystemer, hvor der sættes fokus på kapaciteten til at forebygge, opdage og reagere på overførbare sygdomme samt på at fremme sundhed og primær sundhedspleje af høj kvalitet for at mindske byrden ved sygdomme, der kan forebygges, og deres socioøkonomiske virkninger. EU støtter Marokkos bestræbelser på at sikre universel, lige og økonomisk overkommelig adgang til sundhedsydelser af høj kvalitet og dermed bidrage til social inklusion, mindskelse af uligheder og forbedring af arbejdsmarkedsdeltagelsen.
24. EU ser med tilfredshed på det gode toldsamarbejde, der i årenes løb er etableret med Marokko. EU ser med tilfredshed på Marokkos vilje til i den nærmeste fremtid at ratificere den reviderede pan-Euro-Middelhavs-konvention som et symbol på Kongerigets dybere integration i pan-Euro-Middelhavs-regionen.
25. På landbrugsområdet er EU rede til at uddybe de bilaterale forbindelser og genoptage dialogen om spørgsmål af fælles interesse. Med et styrket samarbejde i råstofsektoren, navnlig gødningssektoren, vil det være muligt at øge forsynings sikkerheden, fremme udviklingen af bæredygtige og modstandsdygtige værdikæder, mindske afhængigheden af de globale markeder og fremme et grønnere landbrug i Unionen og samtidig støtte Marokkos mål for grøn omstilling og eksport. EU mener desuden, at et sådant samarbejde kan fremme omstillingen til en mere bæredygtig og miljøvenlig landbrugsproduktion i overensstemmelse med både EU's og Marokkos mål for grøn omstilling og øget eksport.
26. I erkendelse af de aktuelle og fremtidige udfordringer samt behovet for at skabe gensidigt fordelagtige muligheder er EU rede til at samarbejde med Marokko om at fremme sikre og pålidelige digitale infrastrukturer, udvikle dataøkonomien og økonomien vedrørende kunstig intelligens i Marokko, navnlig gennem udbredelse af avancerede databehandlingsinfrastrukturer og oprettelse af AI-knudepunkter og digitale innovationsknudepunkter, og støtte udbredelsen af digitale offentlige tjenester og digitale offentlige infrastrukturløsninger, der er interoperable med EU-medlemsstaternes systemer, i overensstemmelse med den internationale digitale strategi for EU og Marokkos digitale strategi for 2030.
27. EU hilser kvaliteten af samarbejdet med Marokko på transportområdet velkommen. EU ser med tilfredshed på den konstruktive dialog i Det Fælles Udvalg EU-Marokko under Euro-Middelhavs-aftalen om luftfart, der fandt sted den 12. september 2025.

Grønt partnerskab og bekæmpelse af klimaændringer

28. EU ser med tilfredshed på gennemførelsen af det grønne partnerskab med Marokko, der blev indgået i 2022, og som udgør en ramme for samarbejdet om klima, miljø og energi og fremmer udviklingen af den grønne og den blå økonomi. EU er fortsat fast besluttet på at fortsætte og uddybe gennemførelsen heraf sammen med Marokko, navnlig gennem et regelmæssigt engagement i dialogen på det relevante tekniske og politiske plan for at lette og styrke samarbejdet om disse spørgsmål på lang sigt.
29. EU understreger også, at en vellykket gennemførelse af det grønne partnerskab afhænger af mobiliseringen af den private sektor og en passende lovgivningsmæssig ramme samt af den offentlige forvaltnings indsats. EU betragter Marokko som en strategisk partner i energiomstillingen, navnlig inden for vedvarende energi. I den forbindelse sigter EU mod sammen med Marokko at fremme et stabilt, forudsigeligt og gennemsigtigt investeringsklima for at lette de industrielle og teknologiske partnerskaber mellem europæiske og marokkanske virksomheder, navnlig i sektorerne for sikre og bæredygtige lavemissionsteknologier, herunder med henblik på brintproduktion, intelligente net, energilagring og energieffektivitet.
30. For så vidt angår tilpasning til klimaændringer agter EU at styrke sit samarbejde med Marokko ved at fokusere på integreret og bæredygtig forvaltning af vandressourcerne, bekæmpelse af tørke og forbedring af klimainformationssystemet og systemet for tidlig varsling under behørig hensyntagen til klimaændringernes nuværende og fremtidige betydning for menneskers sundhed. Dette engagement vil blive ledsaget af fremme af bæredygtig landbrugs- og skovbrugspraksis, naturbaserede løsninger og biodiversitetsfremmende tiltag, der kan bidrage til forebyggelse, reduktion og kontrol af de sundhedsrisici, der knytter sig til klimaændringer. EU ønsker desuden at uddybe samarbejdet om den grønne og den blå økonomi, herunder ved at støtte udviklingen af den cirkulære økonomi i hele værdikæden. EU ser ligeledes med tilfredshed på Marokkos bestræbelser på at dekarbonisere sine industrier. EU har til hensigt at uddybe dialogen med Marokko om CO₂-prissætningsmekanismer, herunder for den internationale transport. EU er desuden rede til at støtte Marokko i udviklingen af foranstaltninger vedrørende landets deltagelse i CO₂-markederne, bl.a. gennem vedtagelse af et overvågnings-, rapporterings- og verifikationssystem og udvikling af strategier vedrørende veje til at reducere drivhusgasemissionerne.
31. Gennem dette bilaterale samarbejde vil EU handle i sammenhæng og fuld komplementaritet med internationale processer og styrke sine politikker og strategier, navnlig "den europæiske grønne pagt", "konkurrenceevnekompasset" og "aftalen om ren industri", hvis succes også afhænger af et tæt samarbejde med ligesindede partnere med samme ambition såsom Marokko.
32. Ti år efter vedtagelsen af Parisaftalen glæder EU sig over, at denne multilaterale ramme har bidraget til at lede verdensøkonomien i retning af en bæredygtig og modstandsdygtig omstilling. Den globale klimaindsats skal dog fremskyndes. Det er bydende nødvendigt at øge ambitionsniveauet, navnlig for de lande, der har de største udledninger. EU ser med tilfredshed på det nye nationalt bestemte bidrag (NDC) 3.0 og det højere ambitionsniveau i forhold til det tidligere NDC. EU er rede til at støtte Marokko i gennemførelsen af dets NDC 3.0. Dette samarbejde vil også bidrage til at skabe nye økonomiske muligheder og kvalitetsjob på begge sider af Middelhavet.

33. EU er fortsat fast besluttet på at vedtage og gennemføre Den Internationale Søfartsorganisations (IMO's) ambitiøse videnskabeligt baserede nettonulramme. EU er rede til at indgå i et konstruktivt samarbejde med Marokko for at konsolidere de fremskridt, der hidtil er gjort i denne forbindelse, og til på et senere tidspunkt at genoptage drøftelserne om aftalen i IMO-regi.
34. Forsvarlig forvaltning af havets naturressourcer er fortsat en prioritet for EU, herunder med hensyn til bæredygtig, gennemsigtig og videnskabeligt baseret forvaltning. EU ser med tilfredshed på kvaliteten af fiskerisamarbejdet med Marokko og de igangværende forberedelser til den kommende indledning af forhandlingerne om en ny partnerskabsaftale om et bæredygtigt fiskeri.

Mellemfolkelige forbindelser, ungdom, forskning, innovation, uddannelse og kultur

35. EU giver udtryk for sin hensigt om yderligere at ville uddybe de stærke historiske bånd mellem EU og Marokko, navnlig i de kulturelle sektorer, med hensyn til ungdom, uddannelse, forskning og innovation, også i forbindelse med den nye pagt for Middelhavsområdet.
36. EU vil fortsætte sine bestræbelser på at inddrage Marokko i fællesskabsprogrammer og -initiativer. EU ser med tilfredshed på Marokkos aktive deltagelse i den internationale dimension af Erasmus+-programmet, som støtter samarbejdet mellem marokkanske og europæiske universiteter, erhvervsuddannelsescentre og ungdomsorganisationer samt studerendes, læreres og unges mobilitet. EU tilskynder til styrkelse af de marokkanske institutioners deltagelse i udformningen af projekter i overensstemmelse med landets nationale mål.
37. EU ser med tilfredshed på afslutningen den 8. september 2025 af forhandlingerne om Marokkos øgede deltagelse i programmet "partnerskabet for forskning og innovation i Middelhavsområdet" (PRIMA) i perioden 2025-2027. EU anser dette skridt for at være en vigtig milepæl i styrkelsen af det videnskabelige samarbejde mellem Marokko og EU og i fremme af bæredygtig udvikling, innovation og regional stabilitet gennem forskningsdiplomati, fælles forskning og integreret ressourceforvaltning.
38. EU glæder sig over Marokkos meget betydelige deltagelse i Horisont Europa-programmet og tilskynder til, at forskningsorganer, universiteter og virksomheder styrker denne deltagelse i de kommende arbejdsprogrammer for 2026 og 2027. EU er fortsat åben over for muligheden for at genoptage og afslutte forhandlingerne om associering med Horisont Europa-programmet, hvis forholdene tillader det.
39. Som et globalt offentligt gode er kultur en vigtig søjle i partnerskabet mellem EU og Marokko og i fuld overensstemmelse med ambitionerne i pagten for Middelhavsområdet. EU bekræfter på ny sit tilsagn om at fremme fælles værdier baseret på respekt for mangfoldighed, kulturel frihed, dialog og udveksling med henblik på at styrke den gensidige forståelse og sammen med Marokko opbygge et dynamisk, åbent og innovativt kulturområde i Middelhavsområdet. EU sigter gennem kulturelt samarbejde, herunder beskyttelse og forbedring af kulturarven, mod at fremme samhørigheden mellem samfundene, opmuntre de unge og civilsamfundet og bygge varige broer.

Mobilitet og migration

40. EU minder om, at det lægger stor vægt på samarbejdet med Marokko om migrationsstyring og -forvaltning som led i en global, afbalanceret og gensidigt fordelagtig tilgang i overensstemmelse med folkeretten, menneskerettighederne, gældende EU-ret og partnerskabets fælles principper samt EU's og dets medlemsstaters respektive kompetencer. EU understreger vigtigheden af Marokkos engagement inden for migrationsstyring og -forvaltning og bekræfter på ny, at det er fast besluttet på at styrke sit samarbejde med kongeriget som led i en global tilgang til migration og mobilitet. EU tilskynder til genoptagelse af en regelmæssig, ærlig og åben dialog på højt plan, herunder for i fællesskab at behandle komplekse spørgsmål.
41. EU understreger, at migrationssamarbejdet med Marokko udgør en solid ramme og opfordrer Marokko til at øge dette samarbejde på grundlag af de positive og gensidigt fordelagtige erfaringer, der allerede er gjort. EU fremhæver således de fremskridt, der er gjort ved i fællesskab at styrke indsatsen for at forebygge irregulær indvandring, navnlig ved at bekæmpe smugling af migranter og menneskehandel, optrævle netværk og strukturere lovlige migrationsveje og cirkulær mobilitet, i overensstemmelse med nationale kompetencer.
42. EU understreger, at forebyggelse og bekæmpelse af irregulær migration, sikkerhed og grænseforvaltning, samarbejde om tilbagesendelse og tilbagetagelse, menneskehandel og smugling af migranter samt beskyttelse af de berørte personer, navnlig gennem kommunikationstiltag og bevidstgørelse om risici, fortsat er fælles og centrale prioriteter og ansvarsområder. EU bekræfter også på ny sit tilsagn om at støtte gennemførelsen af Marokkos nationale indvandrings- og asylstrategi (SNIA) og følger med interesse udviklingen med hensyn til vedtagelsen af migrations- og asyllove inden for denne ramme.
43. EU fremhæver lovlig mobilitet inden for rammerne af talentpartnerskabet, navnlig for fagfolk, der arbejder i sektorer med mangel på arbejdskraft, og struktureringen af lovlige migrationsveje i overensstemmelse med nationale kompetencer. EU anerkender betydningen af programmer for cirkulær migration, navnlig for studerende, unge aktive og unge frivillige, idet der lægges særlig vægt på specialiserede profiler i den digitale sektor og teknologisektoren, herunder gennem udvekslingsprogrammer mellem universiteter, forskningscentre og teknologivirksomheder. EU understreger vigtigheden af at fremme fair rekrutteringspraksis og styrke oplysnings- og vejledningsmekanismerne forud for afrejse for vandrede arbejdstagere med henblik på at garantere en sikker og vellykket mobilitet i overensstemmelse med nationale kompetencer.
44. EU minder om staternes forpligtelse til at tage imod deres egne borgere og gentager, at det er rede til at styrke og uddybe samarbejdet på alle niveauer, herunder om identifikation, tilbagesendelse og tilbagetagelse, som supplement til det bilaterale samarbejde mellem Marokko og EU's medlemsstater.
45. EU understreger også vigtigheden af at styrke samarbejdet med EU-agenturerne om migration og asyl.

Sikkerhed, retligt samarbejde, forebyggelse af voldelig ekstremisme og bekæmpelse af terrorisme

46. EU og Marokko står over for fælles sikkerhedsudfordringer, der kræver et fornyet fælles engagement og en samordnet indsats i fuld overensstemmelse med de demokratiske principper, menneskerettighederne og de grundlæggende principper, der er nedfældet i folkeretten, navnlig den humanitære folkeret.
47. EU ser med tilfredshed på afholdelsen den 8. maj 2024 i Rabat af en første dialog på højt plan om sikkerhed, som markerer et vigtigt skridt i retning af at styrke samarbejdet mellem EU og Marokko med henblik på udveksling af synspunkter om sikkerhedsspørgsmål af fælles interesse, og understreger værdien af at afholde denne dialog regelmæssigt.
48. EU udtrykker også sin interesse i at styrke samarbejdet mellem EU og Marokko om fremme af våbenkontrol, ikkespredning og nedrustning og i at lette interregionale udvekslinger mellem EU, det sydlige Middelhavsområde og det afrikanske kontinent om ikkespredning af masseødelæggelsesvåben og eksportkontrol.
49. EU fremmer en tilgang til terrorbekæmpelse baseret på strafferetten med respekt for menneskerettighederne og retsstatsprincippet. EU ser med tilfredshed på Marokkos engagement i bekæmpelsen af terrorisme og marokkanske eksperters deltagelse og samarbejde i forbindelse med EU-programmer, som styrker udvekslingen mellem Unionen og dens partnere om disse emner. EU håber, at dette samarbejde vil fortsætte og blive styrket i fremtiden. EU ser også med tilfredshed på Marokkos værdifulde bidrag til den internationale terrorbekæmpelsesindsats, navnlig inden for rammerne af Det Globale Forum for Terrorbekæmpelse (GCTF) og dets tilknyttede institutioner, herunder Marokkos aktive engagement i Det Internationale Institut for Strafferetspleje og Retsstatsprincippet (IIJ) og dets støtte hertil. EU ønsker især, at Marokko kan støtte workshopperne, ikke blot som deltager, men også som underviser, med henblik på at dele sine erfaringer og sin ekspertise i en Syd-Syd-tilgang.
50. EU understreger vigtigheden af spørgsmålet om radikaliserings, voldelig ekstremisme, afradikaliserings, rehabiliterings og resocialiserings. EU ser med tilfredshed på Marokkos bestræbelser på at forebygge radikaliserings og voldelig ekstremisme med sine specialiserede institutioner samt på samarbejdet med EU's videncentre for forebyggelse af radikaliserings. EU håber at kunne uddybe og udvide dette samarbejde med flere marokkanske institutioner i videncentrets forskellige tematiske paneler.
51. EU ser med tilfredshed på konklusionerne fra Edu4PCVE-initiativet, der ledes i fællesskab med Marokko inden for rammerne af Det Globale Forum for Terrorbekæmpelse (GCTF). Uddannelses er et grundlæggende redskab til forebyggelse og bekæmpelse af voldelig ekstremisme, der fører til terrorisme. EU hilser næste fase af gennemførelsen velkommen og opfordrer Marokko til at samarbejde med EU i den henseende.

52. EU vil gerne minde om, at retligt samarbejde på det strafferetlige område kræver en høj grad af retssikkerhed. EU tilskynder Marokko til at deltage i de internationale multilaterale rammer, der er fastlagt inden for gensidig retshjælp, navnlig dem, der er udviklet af Europarådet.
53. For at reagere effektivt på fælles udfordringer og som led i udviklingen af det strategiske partnerskab med Marokko støtter EU en styrkelse af det retlige samarbejde på operationelt plan med EU-agenturer og -organer. I den forbindelse finder EU det afgørende at styrke det retlige samarbejde på operationelt plan med EU-agenturer og -organer, navnlig gennem en international aftale om retligt samarbejde med Eurojust og en samarbejdsordning med Den Europæiske Anklagemyndighed, samt samarbejdet om gensidig retshjælp og inddrivelse af aktiver, herunder indefrysning og konfiskation af udbytte og redskaber fra strafbart forhold. EU bekræfter, at det er rede til at uddybe udvekslingen af erfaringer om de lovgivningsmæssige rammer inden for retligt samarbejde, retlige anliggender og beskyttelse af personoplysninger. EU følger nøje udviklingen i og reformerne af Marokkos lovgivningsmæssige rammer, som bør gøre det muligt at øge den operationelle effektivitet i forbindelse med gensidig retshjælp og retligt samarbejde, navnlig med hensyn til inddrivelse af aktiver, herunder indefrysning og konfiskation af udbytte og redskaber fra strafbart forhold, samt gennemførelsen af relevante internationale aftaler.
54. EU understreger også betydningen af en styrket dialog om politisamarbejde, navnlig i forbindelse med den styrkede bekæmpelse af grænseoverskridende organiseret kriminalitet, samtidig med at hver parts retlige og institutionelle rammer respekteres. I den forbindelse tilskynder EU myndighederne til at indgå i en dialog med Europol med henblik på at undersøge mulige former for samarbejde og også til at intensivere deres samarbejde med Cepol og EU's Narkotikaagentur inden for rammerne af projektet EU4Monitoring Drugs.

Konklusion

55. EU bekræfter på ny sin grundlæggende interesse i at fremme et omfattende, privilegeret, ambitiøst, varigt og gensidigt fordelagtigt partnerskab med Marokko samt sit tilsagn om regelmæssigt at indgå i dialog med de marokkanske myndigheder for at behandle spørgsmål af strategisk betydning for begge parter.
56. Associeringsrådet er en lejlighed til at fokusere på fremtiden for partnerskabet mellem EU og Marokko og på de vigtigste områder af fælles interesse i de kommende år. På bilateralt plan agter EU at fremhæve de vigtigste spørgsmål, der omfatter migration, tilbagesendelse, politisamarbejde og retligt samarbejde, retsstatsprincippet og menneskerettighederne, uddannelse og forskning, erhvervsuddannelse, beskæftigelse – navnlig af unge – og virksomhedernes konkurrenceevne. Der bør lægges særlig vægt på at fremme investeringer, energiudfordringer og energisammenkoblinger, erhvervs klimaet, støtte til europæiske virksomheder og SMV'er samt på at fremme en sikker og pålidelig digital infrastruktur. Overordnet set ønsker EU navnlig at styrke samarbejdet om energiomstilling og bekæmpelse af klimaændringer.

57. Partnerskabet bør ligeledes bidrage til at fremme en international orden, der respekterer retsstatsprincippet og menneskerettighederne. I den forbindelse vil EU fortsætte engagementet med Marokko for at drage størst mulig fordel af den geografiske og menneskelige nærhed, som forbinder dem.